

P. G. Grynberg
P. M. Jędrzejowski (zaw) pm.
JMR

Koszalin, dnia 16 czerwca 2010r.

ZALECENIA POKONTROLNE

sporządzone na podstawie ustaleń wynikających z kontroli

parku pałacowego w m. Podwilcze

wpisanego wraz z pałacem do rejestru zabytków pod Nr 38 decyzją z dn. 27.07.1954r.

przeprowadzonej w dniu 18 maja 2011r.

(na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - Dz. U. Nr 162 z 2003 r. poz. 1568 z późniejszymi zmianami)

Park pałacowy wraz z neogotyckim pałacem jest cennym założeniem architektoniczno - krajobrazowym z XIX w. Zajmuje przestrzeń ok. 18 ha i posiada duży walor plastyczny i widokowy. W karcie ewidencyjnej parku z 1976r. znajduje się zapis zakazujący lokalizacji urządzeń naziemnych i podziemnych zatruwających glebę i atmosferę lub mogących mieć wpływ na zachwianie istniejących stosunków wodnych.

Kontrola obiektu przeprowadzona 18 maja 2011r. wykazała:

- bardzo wysoki poziom wód gruntowych na terenie całego parku;
- liczne wypadły okazałe drzewa (w większości buki), spowodowane prawdopodobnie wysokim stanem wód gruntowych;
- niedrożność rowów melioracyjnych odprowadzających nadmiar wody z terenu parku do pobliskiej rzeczki;
- zabetonowanie zastawki regulującej poziom wody w pobliskim stawie będącym elementem założenia parkowego;
- zanieczyszczony ww. staw, rowy melioracyjne, fosa przy wzniesieniu widokowym i oczko wodne nieopodal pałacu
- rozjeżdżona aleja parkowa – ślady opon wskazują na przejazdy ciężkich pojazdów
- odprowadzanie ścieków bytowych do fosy i stawu parkowego co należy zbadać i odciąć dopływy.
- ogrodzenie parku od strony brukowanej drogi posiada miejscowe ubytki zaprawy i kamienia;

W związku z powyższym należy:

- w trybie pilnym – do **30 września 2011 r.** opracować ekspertyzę dendrologiczno-hydrologiczną dla całego założenia parkowego (w granicach własności Gminy Białogard), ze szczególnym uwzględnieniem udrożnienia odpływu wody ze stawu, co należy uczynić **natychmiast** ze względu na realne i potwierdzone wizją lokalną zagrożenie dla zabytkowego pałacu w m. Podwilcze. W trybie pilnym do 30 lipca 2011 r. należy opracować projekt techniczny przywrócenia zastawki i sposobu regulacji poziomu wód w stawie co przekłada się na poziom wód zarówno w piwnicach pałacu jak i na terenie całego parku (ze szczególnym uwzględnieniem sposobu zabezpieczenia parku przed nagłym obniżeniem lustra wody).
- wprowadzić zakaz ruchu pojazdów ciężkich na terenie parku – natychmiast
- przeprowadzić bagrowanie stawów i rekultywację oczka wodnego – do końca 2012 r.
- udrożnić rowy melioracyjne i oczyścić fosę przy wzniesieniu widokowym, zlikwidować wybudowaną na wzniesieniu altanę – do końca 2011 r.

- e) opracować program rewitalizacji parku, ze szczególnym uwzględnieniem wzgórz widokowych, wskazane jest odtworzenie studni artezyjskiej na stawie oraz odtworzenie układu przestrzenno-funkcjonalnego – do końca 2012 r.
- f) opracować i uzgodnić z WKZ program nasadzeń uzupełniających - do października 2011 r. w zakresie wykonania nasadzeń uzupełniających za wycięte w parku drzewa (zgodnie z wydanymi pozwoleniami WKZ od 2000 r.).
- g) opracować program konserwatorski naprawy muru grodzącego park od strony brukowanej drogi wiejskiej – proponuje się zastosowanie okrzesków kamiennych do uzupełniania fug i zastosowanie zaprawy trasowej do spoinowania. Należy rozwiązać problem zabezpieczenia czapy murów przed wnikaniem wód opadowych. Ekspertyza dendrologiczno-hydrologiczna powinna wskazać powody wysokiego stanu wód gruntowych w parku i wypadania dużej ilości cennego starodrzewu oraz określić sposoby na przywrócenie prawidłowych warunków hydrologicznych w parku (w jaki sposób i w jakim tempie należy obniżyć zwierciadło wody w stawach, a następnie powinna odnieść się do sposobu regulacji tego poziomu).

Na prowadzenie powyższych prac należy uzyskać pozwolenie Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z up. którego działa Kierownik Delegatury w Koszalinie, WUOZ w Szczecinie, które zostanie wydane po przedstawieniu w/w dokumentacji.

Opracowała:

mgr inż. arch. Ewa Jańczak
16 czerwca 2011 r.

URZĄD ZACHODNIOPOMORSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
Kierownik Delegatury w Koszalinie

- 7.11.2011 - ekspertyza 17.000,- mgr Ewa Kowalska
- 6.11.2012 - konserwacja Wilaniska 22.256.00
- 9.09.2013 - ekspertyza 10.000,-

ZN.K.5180.5.2011.EJ.2014.MB

15.07 15
65P2
66/1A6 (65P2)
6X03/H
MK
Koszalin, dnia 10 lipca 2014 r.

Gmina Białogard
Ul. Wileńska 8
78-200 Białogard

W odpowiedzi na pismo z dnia 31.03.2014 r. (data wpływu 09.04.2014 r.) znak GKOŚ.4123.2.2014.MJ, dot. zaleceń pokontrolnych znak ZN.K.5180.5.2011.EJ z dnia 16.06.2011 r. oraz w sprawie przedłużenia terminów pozostałych do wykonania zadań, Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie przyjmuje informację o wykonanych dotychczas zaleceniach pokontrolnych dla parku pałacowego w Podwilczu, gm. Białogard, wpisanego do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego pod nr A-464 decyzją z dnia 27.07.1954 r. Jednocześnie na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 17.09.2003r. z późn. zm.), na podstawie ustaleń wynikających z przeprowadzonej w dniu 18.03.2014 r. kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami, w oparciu o zalecenia zawarte w przedłożonej ekspertyzie dendrologiczno-hydrologicznej autorstwa dr inż. Marcina Kubusa, dr inż. Ryszarda Malinowskiego, dr inż. Adama Sammela oraz dokumentacji projektowej autorstwa mgr inż. Ryszarda Wilczyńskiego, Waldemara Chwiedzeni, mgr inż. Marii Wilczyńskiej, biorąc pod uwagę brak środków finansowych w budżecie Gminy Białogard, ZWKZ wyraża zgodę na przedłużenie i aktualizację terminu realizacji pozostałych zadań, zalecając wg poniższego wyszczególnienia:

- udrożnić rowy melioracyjne i oczyścić fosę, zgodnie z dokumentacją projektową pn.: „Konserwacja odpływu ze stawu, tj. zastawki piętrzącej, rurociągu betonowego d=60 cm oraz rowu melioracyjnego R-1 na terenie parku zabytkowego na dz. nr 205/10 i 205/11” oraz „Konserwacja rowu melioracyjnego R-1 w hm 15+95 – 19+80, L=385 m” **w trybie natychmiastowym**, najpóźniej do końca 2014 r.,
- oczyścić i wybagrować stawy parkowe, zgodnie z dokumentacją pn.: „Konserwacja stawu na terenie parku zabytkowego na dz. nr 205/10” **w trybie natychmiastowym**, najpóźniej do końca 2015 r.,
- opracować program konserwatorski i projekt techniczny naprawy muru grodzącego park i przeprowadzić konserwację i naprawę muru w oparciu opracowaną dokumentację **w trybie pilnym**, najpóźniej do końca 2015 r.,
- opracować program rewitalizacji parku z uwzględnieniem wzgórz widokowych, odtworzeniem studni artezyjskiej i odtworzeniem układu przestrzenno-funkcjonalnego i programem nasadzeń uzupełniających najpóźniej do końca 2016 r.

Ponadto zaleca się kontrolę przestrzegania zakazu ruchu pojazdów na terenie parku z ewentualnym uwzględnieniem zastosowania w terenie znaków informacyjnych oraz **w trybie pilnym** usunięcie powalonych drzew z parku, drzew zaatakowanych przez patogeny i szkodniki oraz przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych w koronach drzew w oparciu o przedłożoną ekspertyzę dendrologiczno-hydrologiczną, najpóźniej do końca 2016 r.

Jednocześnie ZWKZ informuje, iż na podstawie przepisów w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami właściciel nieruchomości zobowiązany jest do opieki nad zabytkiem, która polega w szczególności m.in. na zapewnieniu warunków zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, a także obowiązany jest wykonywać zalecenia pokontrolne. Zgodnie z treścią art. 110 ust. 1 w/w ustawy: *Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku nie zabezpieczył go w należyty*

sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

W związku z powyższym, wskazane jest przystąpienie do realizacji zadań przewidzianych w opracowanej dokumentacji projektowej w trybie natychmiastowym (po uzyskaniu stosownego pozwolenia), z ewentualnym uwzględnieniem w przypadku trudności z pozyskaniem środków finansowych – podzielenia prac na etapy.

Jednocześnie w związku z zaleceniem zbadania sprawy odprowadzania ścieków bytowych do fosy i stawu parkowego oraz odcięcia ich dopływów, ZWKZ prosi o udzielenie informacji o poczynionych ustaleniach i podjętych działaniach w tym zakresie.

POUCZENIE

Podejmowanie wszelkich prac przy przedmiotowym zabytku - parku pałacowym w Podwilczu, gm. Białogard, wpisanym do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego pod nr A-464 decyzją z dnia 27.07.1954 r. - wymaga uzyskania pozwolenia Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami).

Każdorazowo – w przypadku uszkodzenia, zniszczenia, zaginięcia lub kradzieży zabytku wpisanego do rejestru – należy niezwłocznie zawiadomić Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o tych zdarzeniach.

Każdorazowo – w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zabytku wpisanego do rejestru – należy niezwłocznie zawiadomić Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wystąpieniu tego zagrożenia.

Z up. ZACHODNIOPOMORSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
Kierownik Delegatury w Koszalinie

mgr Dorota Raczkowska

Otrzymują:

1. Gmina Białogard
Ul. Wileńska 8, 78-200 Białogard
2. a/a.